

Ders : 193

Konu : TEŞKİLATIN UNSURLARI

TEŞKİLATIN UNSURLARI

Kâinattaki canlı ve cansız tüm varlıklar mükemmel bir düzen, mükemmel bir teşkilat halinde yaratılmıştır. Kâinat'ın her zerresinde âhenkli bir teşkilat yapısı vardır. Atomdaki proton, nötron ve elektronlar arasındaki denge ve düzen hep teşkilattır.

Bitkilerin, hayvanların ve insanların yaratılışında, hücre yapısında ve çalışma sistemlerinde de teşkilat mevcuttur. Vücudumuzdaki tüm organlarımız, beynimizden emir ve talimat alarak, denge, düzen ve uyum içerisinde en güzel teşkilat örneğini ortaya koymaktadır.

Aslında hayat bir teşkilattır. Toplumu etkilemek, doğruya, iyiye, güzele ve faydalı olana yönlendirmek isteyenler sağlam bir inanca sahip olmadan ve teşkilatlanmadan başarılı olamaz. Bir mücadelenin; başarıya ulaşabilmesi için teşkilat şarttır. Teşkilatsız bir mücadelenin başarıya ulaşması mümkün değildir.

Kısaca şu dört şeyi gerçekleştirmek istiyorsanız teşkilat olmak zorundasınız.

1. Var olmak
2. Organize olmak
3. Sevk ve idare etmek
4. Toplumu pozitif etkilemek ve yönlendirmek

Bir teşkilat, ne kadar gayesine ve hedefine uygun çalışma yaparsa, o oranda Allah'tan yardım görür, başarılı olur, o oranda hedefine yaklaşır.

Teşkilat, bir **gaye** etrafında toplanmış ve belirli bir **hedefe** ulaşmak için, bir **yetki sistemi** içerisinde, **plânlı, programlı** çalışan, **şuurlu insan** topluluğudur.

Teşkilat tarifinin içinde geçen unsurlar aynı zamanda bir teşkilatın başarısı için gerekli olan şeylerdir. Bu unsurların tamamı bir arada olmadan gerçek manada bir teşkilat olamayacağı gibi, başarılı olmak da mümkün olmayacaktır.

İslami bir teşkilatın **gayesi** muhakkak ki, mensuplarını Allah'ın rızasına ulaştırmak olmalıdır. Herşeyden önce Allah'ın rızasını istemek gerekir. Bu elde edilse zaten insanın ahiret noktasındaki isteklerini de Allah verir.

“Allah’ın rızasını aramak, kendilerini veya kendilerinden bir kısmını Allah yolunda sabit kılmak için mallarını Allah yolunda harcayanların hâli ise, bir tepedeki güzel bir bahçenin hâline benzer ki, ona kuvvetli bir sağnak düşmüş de yemişlerini iki kat vermiştir. Böyle bir bahçeye yağmur düşmese bile mutlaka bir çisenti vardır. Allah, yaptıklarınızı görür.”¹

Hedef, tüm insanlığın dünya ve ahiret saadetine kavuşmalarıdır. Hedef, insanı harekete geçirir. Hedefin yüceliğine göre hareket olur. Kişi de bu oranda yücelir. Hedefin isabetliliği oranında başarı olur.

Montaigne; “hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgar yardım edemez.” diyerek, çalışma ve azmin temelinde bir hedefe bağlı hareket etmenin önemini vurgulamıştır.

Hedefler iki kısımdır; nihâî hedef ve ara hedefler. Ara hedefler nihâî hedefe götürecek hedefler ise nihâî hedeften sayılır, yoksa engel sayılır. Ara hedefler ele geçirilirken Allah’ın koyduğu helallere ve haramlara dikkat edilirse ara hedefler nihâî hedefe götürücü olur, yoksa engel sayılır. Doğru hedefe doğru yolla ulaşılır. Buna sırât-ı mustakîm denir ki, ifratın ve tefritin olmadığı ve itidalin olduğu yol demektir.

Yetki sistemi yetki ve sorumlulukların paylaşılmasıdır. Yönetici “Kavmin efendisi, kavme hizmet edendir”² hadisi gereğince kendisini hizmetçi gören kimsedir. Hizmetçilik anlayışı, ehil olmadığı makamı istemesine engel olur. Hizmetçilik anlayışının güzel bir tarafı da sorumluluğunun az oluşu ve hesabının da kolay oluşu demektir. Sorumluluk almaktan kaçmak değil, âhiretteki hesaptan korkmaktır. Teşkilatta bu anlayışla üstlenilen görevler emanet olarak algılanır. Emanetlerin yerine getirilmesi ise hangi makam ve mevkide olursa olsun kendi görevini hakkıyla yerine getirmek için çalışmak, diğer görevlilerin de aynı sorumlulukta olduğunun bilinciyle hareket etmektir. Verilen yetki ve sorumluluklar yönettiğimiz insanlara hizmet etmek için verilmiştir. Görevlerimizi yerine getirirken de Allah’ın rızasına göre itaat etmek çerçevesine dikkat edilmelidir.

İtaat, teşkilat içinde âmir durumunda olana, Hak yolda olduğu ve yanlış yola sapmadığı müddetçe itaat etmenin bir gereğidir. Ayrıca teşkilatçının itaat etmesi başkanın da şefkatli davranmasına vesile olur. İtaat Allah’ın bir emridir.

¹ Bakara Suresi, 265. Ayet

² Aclûnî, Keşfu'l-Hafâ ve Müzîlü'l-Elbâs, I, 462-463

“Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin ve sizden olan emir sahibine de itaat edin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resulüne arz edin. Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir.”³

İyi bir teşkilatçı yapacağı işleri plânlayan, plânını da uygulamada prensipli olandır. Zamana galip olmayanlar işlerine galip olmayanlardır. Zamana galip olmak zamanı plânlamakla başlar, uygulamakla devam eder ve denetlemekle esas maksat elde edilir. Esas maksat verimdir, semeredir, eserdir. Hakka kulluk ve halka insanlık yapabilmek için ömrü, zamanı plânlamak gerekir. Mü'minin âdeti, Allah'ın âdetidir. Mü'min, daima Allah'ın ahlâkıyla ahlâklanmaya dikkat etmelidir. Allah'ın ilk yarattığı bize nisbetle ilk yaptığı, kaderi tesbit için yani plâni yapmak için kalemi yaratmasıdır. Bu konuda Hz. Peygamber (s.a.v.):

“Şüphesiz Allah'ın yarattığı şeyin ilki kalemdir. (Allah Teâlâ kaleme): Yaz! buyurdu. (Kalem): Ne yazayım? dedi. Allah Teâlâ: Kaderi yaz; olanı ve ebede dek olacak her şeyi yaz! buyurdu”⁴ buyurmuştur.

Diğer hadîs-i şerîfte de Allah'ın gökleri ve yerleri yani kâinâtı yaratmadan elli bin sene önce yaratılacak her şeyin plânını yaptığı bildirilmiştir.⁵

Zaman, ömrün kendisidir. Ana sermaye zamandır. İşte bu sermayenin kıymetini bilmek gerekir. Zamanı değerlendirmek değerli işler yapmakla olur. Zamanı değerlendirmenin en iyi yolu 5 N 1 K formülünü uygulamaktır. Bu aynı zamanda **“Çalışma Takviminin”** oluşturulması demektir. Bu formüle göre planlama yapılır.

1. NE yapacağız? Hangi programa ihtiyacımız varsa bunun tesbit edilmesidir. Bunların önceden tesbit edilmesi lüzumsuz programlar yaparak emek, zaman ve para israfını önleyecektir.
2. NEDEN yapacağız? Tesbit edilen bu programı yapmaktaki amacımızı ortaya koymaktır. Böylece programlarımızı şuurlu bir şekilde icra edecek ve insanımıza ihtiyaçları doğrultusunda hizmet verebileceğiz demektir.
3. NE ZAMAN yapacağız? Uygun zaman dilimini gözetmek demektir.
4. NEREDE yapacağız? Programı nerede yapacağımızın önceden tesbit edilmesidir. Böylece hazırlıklarımızın tümünü tesbit edilen yerin özelliklerine göre yapacağımızdan organizemiz zamanında ve yerli yerince olacak, sıkıntı çekmeyeceğiz demektir.

³ Nisa Suresi, 59. ayet

⁴ Tirmizî, Kader, 17.

⁵ Tirmizî, Kader, 18.

5. NASIL yapacağız? Yapılacak programın içeriğinin tesbit edilmesidir. Programın başından sonuna kadar nasıl bir organize yapacağımızın tesbit edilmesi program anında rahat etmemizi sağlayacaktır. Aksi takdirde kargaşa ile karşı karşıya kalınacaktır.
6. KİM yapacak? Programın organizesini kimlerin takip edeceğinin tesbit edilmesidir. Böylece organize sahibi belli olacak, kimse kimseden farklı bir beklenti içine girmeyecektir. Bundan sonar başkanın yapması gereken tel şey takip olacaktır.

Şuurlu insan Topluluğu, gayesini ve hedefini bilen, bu hedeflerin gerçekleşmesi için nasıl çalışması gerektiğini bilen ve fedakârlıkta bulunan topluluktur. Yani bunlar teşkilatın idarecileri, üyeleri ve cemaatidir. Böyle bir topluluk olmazsa teşkilat da olmayacak demektir. Teşkilat binalar değil, binaları dolduran bu şuurlu topluluğun kendisidir. Şuurlu bir topluluğun oluşması için ise teşkilatın gayesi ve hedefleri doğrultusunda eğitim öğretimden geçirilmesi gerekir. Öğretim, yapılması gerekenlerin ve takınılması gereken ahlâkın bilinmesidir. Eğitim de öğretilen bilgilerin amele dönüşecek seviyesinin kazandırılmasını sağlamaktır. Bundan dolayı teşkilatın Temel Esaslarını teşkil eden derslerin mensuplarına öğretilmesi ve eğitimlerinin sağlanması gerekir. Çalışmalarını planlamadan (çalışma takvimi olmadan) yapanlar, pusulasız yola çıkan gemi gibidirler.

Alınacak Dersler:

1. Teşkilatsız bir mücadelenin başarıya ulaşması mümkün değildir.
2. Bir teşkilat, ne kadar gayesine ve hedefine uygun çalışma yaparsa, o oranda Allah'tan yardım görür, başarılı olur, o oranda hedefine yaklaşır.
3. İyi bir teşkilatçı yapacağı işleri plânlayan, plânını da uygulamada prensipli olmalıdır.

Tavsiyeler:

1. Teşkilatın tarifini ezberleyelim.
2. Peygamberimizin teşkilatçılık yönünü araştıralım ve çalışmalarımızda örnek alalım.